

CARMINA CASPARI CROPACII MODULIS MUSICIS APTATA

LUKÁŠ M. VYTLAČIL

Tzv. dlouhé 16. století bylo v českých zemích obdobím relativního klidu, který umožnil jak nebývalý hospodářský rozkvět, tak i velký rozvoj vzdělanosti a umění. Multikonfesní prostředí navíc vytvářelo příhodné podmínky k prolínání různých tradic a pohledů, což se projevovalo i ve tvorbě početných humanistických vzdělavců. Jedním z nich byl i plzeňský rodák Kašpar Cropacius (1539–1580). První vzdělání získal na partikulární škole v Plzni, následně pak studoval na latinské škole v saském Cvikově. Po krátké přestávce, kterou strávil pobytem v Praze, pokračoval ve studiích, tentokrát na vídeňské univerzitě. Už zde se stal známý díky svému básnickému umění a v roce 1560 získal titul *poeta laureatus*. Do Plzně se navrátil roku 1563 a oženil se s Magdalenou z Brodějovic. Sňatkem s bohatou vdovou získal dobré zajištění a postavení, takže se zabýval správou rodinného jmění a zasedal rovněž v plzeňské městské radě. Poezii však neopustil a věnoval se jí i nadále. Ke konci jeho života došlo k vyostření náboženské situace v Plzni, kvůli čemuž musel Kropáč jako nekatolík město opustit a usadil se ve Stříbře, kde je také pohřben.

O hodnotě Cropaciových textů vypovídá také skutečnost, že si je ke zhudebnění vybrali i význační skladatelé ve službách císařského dvora. V roce 1560 například kapelník Maxmiliána II. Habsburského *Jacobus Vaet* (1539–1567) zhudebnil text *Qui operatus est Petro in apostolatu* jako šestihlasý kánon. Ten byl vytištěn na kvalitním pergamenovém listu, kolorovaný a nesl dedikaci Maxmiliánovi, tehdy ještě českému králi a rakouskému arcivévodovi. Následujícího roku 1561 pak Cropacius nechal v Norimberku vytisknout sborník *Epithalamia* k příležitosti svatby svého bratra Jana Kropáče s Annou Rajskou z Dubnice. Ten obsahuje dvě gratulační básně, *Quos Deus et concors thalamo mens iunxit in uno* od Cropacia a *Quem tibi delgit sponsum Deus ipse* od polského básníka Stanislawa Borka v pětihlasém zhudebnění *Michaela de Buissons* (†asi 1570), jenž

byl dvorním hudebníkem císaře Ferdinanda I. Poslední dnes známé zhudebnění Cropaciových veršů obsahuje sbírka *Novus thesaurus musicus* (1568), kde se nachází šestihlasé moteto dalšího z dvorních hudebníků Ferdinanda I. *Christiana Hollandera* (asi 1510/1515–1589) *Nobile virtutum culmen*. To bylo určené patrně pro oslavy Maxmiliánovy korunovace uherským králem.

Právě tyto skladby jsou zpracovány v edici, již připravili Petr Daněk a Marta Vaculínová v nakladatelství KLP – Koniasch Latin Press. Ta sestává z obsáhlého komentáře, který obsahuje i edici a překlady Cropaciových básní a to včetně těch, k nimž nejsou známa zhudebnění. Hlavní část pak tvoří samotná notová edice. Ta je zpracována notograficky velmi přehledně a typograficky dobře čitelným fontem provedený text přispívá k využití pro hudební provozování. Důležitou součástí jsou však také kompletní faksimile všech editovaných skladeb, které se nacházejí jak přímo v samotné publikaci (Hollander), tak i ve formě volně vložených příloh (grafický list s Vaetovým kánonem a hlasové knihy Buissonsových *Epithalamia*). Pro vědeckou obec je pak užitečnou pomůckou rejstřík, který součástí odborných hudebních edic obvykle nebývá. Publikace je cenným příspěvkem k aktuálnímu poznání a recepci jak samotné Cropaciovovy tvorby, tak i českého humanistického prostředí na počátku šedesátých let 16. století.

CROPACIANA. Carmina Caspari Cropacii modulis musicis aptata. 1560–1562. Editoři Petr Daněk a Marta Vaculínová, KLP – Koniasch Latin Press. Praha 2018, 92 s. + šest příloh